Nazwisko HAJDUKIEWICZ

Imiona Edward Pseudonim

Z domu

Data urodzenia 14.06.1913 Miejscowość, kraj Białystok

Data śmierci 28.10.1998 Miejscowość, kraj Montreal, Kanada

Lat życia 85

Adres cmentarza Cmentarz weteranów Field of Honour w Pointe Claire w Kanadzie

Źródła: www.polishairforce.pl (Polskie Siły Powietrzne w II wojnie światowej)

Archiwum Osobowe Emigracji im. B. Jeżewskiego Biblioteka Polska POSK w Londynie.

Zawód ..... **Tytuły naukowe** .....

Rodzaj wojska ..... **Stopień wojskowy** .....

Odznaczenia .....

.....

.....

HAJDUKIEWICZ Edward, S/Ldr, pil., VM, DFC (1913-1998)

Ur. 14 czerwca 1913 r. Syn Władysława i Heleny Karanc. W Anglii od 1940 r. Służył w 300 Dyw. Bombowym Ziemi Mazowieckiej. Po wylataniu dwóch tur operacyjnych przeniesiony do 45 Grupy Transportowej w Dorvalu. Na emigracji w Kanadzie. Współwłaściciel firmy sprzedaży nieruchomości E. Hajdukiewicz-Edwards. Prezes 310 Skrzydła "Wilno" w latach pięćdziesiątych i ponownie wybrany w 1984 r. Zmarł 28 października 1998 r.

d-7, MZ-714

http://www.biblioteka.info/pointeclaire/lista.htm 14/6/13

:: Polska 1939
:: Francja 1939-40
:: Wielka Brytania 1940-46
:: Związek Radziecki, Bliski Wschód i Włochy 1941-46
:: US Army Air Forces 1943-45
:: Front wschodni 1943-45
:: Wojenne relacje lotników
:: Życiorysy lotników polskich
:: Loty bojowe i operacyjne
:: Cmentarze wojenne
:: Szkoła Podchorążych Lotnictwa 1928-39
:: „Lista Bajana"
:: „Lista Krzystka"
:: Pozostałe artykuły i galerie
:: Podziękowania i źródła
:: Księga gości (dopisz się!)
:: O stronie/kontakt
:: Linki

Edward Hajdukiewicz

Edward Hajdukiewicz urodził się 14 czerwca 1913 r. w Białymstoku (rodzice Władysław - przedsiębiorca - i Helena z domu Kranc). Ukończył szkołę powszechną, a 15 stycznia 1935 r. wstąpił do wojska celem odbycia służby zasadniczej. Przydzielony został do 80 pułku piechoty w Słonimie, gdzie służył kolejno w 2 kompanii karabinów maszynowych, 3 kompanii szkolej kaemów i z powrotem w 2 kompanii jako zastępca drużynowego. W 1936 r. zgłosił się jako kandydat do służby w Lotnictwie Wojskowym, w związku z czym dniach 14 sierpnia - 14 września 1936 r. ukończył w Ustianowej w Bieszczadach kurs szybowcowy, a następnie otrzymał przydział do 4 pułku lotniczego w Toruniu, gdzie do 10 sierpnia 1937 r. ukończył kurs pilotażu motorowego oraz obsługi samolotów dla personelu naziemnego. 12 sierpnia skierowany został do Grudziądza na szkolenie w pilotażu myśliwskim, jednakże nie przeszedł pełnego programu i 1 września 1937 r. zameldował się z powrotem w 4 pułku. Trafił jako pilot do wyposażonej w "Karasie" 42 eskadry liniowej, gdzie pozostał do rozpoczęcia II wojny światowej - początkowo jako kapral służby nadterminowej, a następnie zawodowy. Będąc już w wojsku postanowił uzupełnić swe wykształcenie cywilne i zapisał się jako eksternista do 6-klasowego Państwowego Gimnazjum im. Mikołaja Kopernika w Toruniu, gdzie pod koniec stycznia 1939 r. uzyskał świadectwo dojrzałości.

W związku z mobilizacją eskadra Hajdukiewicza została przemianowana na 42 eskadrę rozpoznawczą i włączona do lotnictwa Armii "Pomorze". 24 sierpnia 1939 r. odzielono ją na dwie części, z których jedna (personel latający i samoloty) pozostała w Toruniu, druga zaś (personel naziemny oraz nadwyżka pilotów, obserwatorów i strzelców) wyruszyła na lotnisko Łatkowo. W ciągu kolejnych dni wojny obronnej jednostka przesuwała się coraz bardziej na wschód, kolejno na lotniska Zduny, Falbórz, Butlerów i Franopol. W ramach działań bojowych Hajdukiewicz odbył w 42 eskadrze trzy loty: 1 września (załoga: por. obs. Mieczysław Daab oraz kpr. strz. Tadeusz Aranowski) śledził oddziały pancerne w rejonie Sępólna oraz ostrzelał z broni pokładowej kolumnę piechoty na samochodach; 5 września (por. obs. Daab i kpr. strz. Antoni Jasiński) bombardował niemieckie zgrupowanie w Nowym Dworze; 6 września (ponownie z Daabem i Aranowskim) rozpoznawał rejon Grudziądza oraz zbombardował kolumnę samochodową. 11 września został przekazany wraz z dwoma innymi pilotami i czterema "Karasiami" do 64 eskadry bombowej VI Dyonu Bombowego Lekkiego na lotnisko Franopol. W eskadrze tej wykonał dwa loty bojowe, m.in. 14 września bombardował (wraz z ppor. obs. Romanem Galewiczem oraz kpr. strz. Stanisławem Kamińskim) czołgi i samochody w rejonie Rawy Ruskiej i Sokala. Po zbombardowaniu samolotów eskadry na lotnisku Hutniki po południu 14 września personel wycofywał się ku granicy rumuńskiej rzutem kołowym, przekraczając ją w Kutach, 18 września rano, dzień po wkroczeniu do Polski oddziałów Armii Czerwonej.

Hajdukiewiczowi udało się opuścić Rumunię i po podróży przez Morze Czarne i Śródziemne na statkach "Aghios Nikolaos" (z portu Bałczik do Bejrutu) oraz "Ville de Strasbourg" (Bejrut-Marsylia) 29 października 1939 r. dotrzeć do Francji. Początkowo skierowany został do jednego z ośrodków zbornych dla polskich lotników (przypuszczalnie koszar dla podoficerów w Istres), a następnie do Centrum Wyszkolenia Lotnictwa w Lyon-Bron. Zgłosił się do wyjazdu z polskim kontyngentem na szkolenie do Anglii, u boku Royal Air Force i od 9 stycznia 1940 r. przebywał na stacji RAF Eastchurch, gdzie przez kolejne miesiące uczył się angielskiego oraz szkolił się na naziemnych kursach teoretycznych. 31 maja 1940 r. został przeniesiony z całym polskim ośrodkiem do Blackpool, gdzie pozostał do 10 czerwca. Następnie został skierowany na stację RAF Carlisle celem przeszkolenia na brytyjskim sprzęcie. Naukę tę kontynuował w dniach od 1 do 23 września w Hucknall.

Po wylataniu niezbędnych godzin, 23 września 1940 r. Hajdukiewicz otrzymał przydział do 300 Dywizjonu Bombowego "Ziemi Mazowieckiej" na lotnisko Hemswell. Dywizjon operował wówczas na jednosilnikowych Battle'ach i zaangażowany był w działania nękania niemieckiej floty inwazyjnej w portach na kontynencie. Hajdukiewicz zdążył wykonać jeden taki lot, atakując nocą z 10 na 11 października Calais (jego załogę stanowili: ppor. naw. Czesław Dej oraz sierż. strz. Henryk Węgrzyn). Po przezbrojeniu 300 dywizjonu w listopadzie 1940 r. na dwusilnikowe Wellingtony załogi powiększyły się do sześciu osób. Zmienił się również zakres zadań - od teraz bombardowano obiekty położone daleko od Anglii, m.in. niemieckie miasta. Hajdukiewicz początkowo był drugim pilotem, a od marca 1941 r. pierwszym. Nie miał stałej załogi, choć najczęściej latał z por. pil. Władysławem Cichowskim, kpt. naw. Władysławem Rogalskim, sierż. rtg. Wiktorem Jabłońskim, mjr strz. Edmundem Jurą oraz sierż. strz. Tadeuszem Świdzińskim. Bombardował kolejno: Rotterdam, Kolonię, Brest, Hamburg, Berlin, Brest, Kilonię, Brest, Berlin, Kilonię, Hamburg, Mannheim, Kolonię oraz Osnabrück. W nalocie na Berlin nocą z 23 na 24 marca 1941 r. był dowódcą jednej z czterech pierwszych polskich załóg, które zrzuciły bomby na stolicę Niemiec (pozostali na pokładzie samolotu: sierż. pil. Piotr Nowakowski, kpt. naw. Władysław Rogalski, sierż. rtg. Wiktor Jabłoński, mjr strz. Edmund Jura, sierż. strz. Tadeusz Świdziński). Jego drugi rajd na Berlin nocą z 17 na 18 kwietnia skończył się uszkodzeniem przez artylerię przeciwlotniczą Wellingtona, w wyniku czego przestał działać układ hydrauliczy i załoga musiała opuszczać podwozie ręcznie; ponadto lekkie obrażenia odniósł nawigator.

Po ukończeniu tury, na którą złożyło się 15 lotów bojowych, Hajdukiewicz skierowany został 2 czerwca 1941 r. na kurs podejścia do lądowania bez widoczności (tzw. BAT - Blind Approach Training) na lotnisko Mildenhall. Po jego ukończeniu 22 czerwca 1941 r. odkomenderowany został do jednostki szkolenia operacyjnego 18 OTU w Bramcote w charakterze instruktora dla trenujących na Wellingtonach załóg i na stanowisku tym jeszcze dwukrotnie latał bojowo. 11 września 1942 r. otrzymał posting do 305 Dywizjonu Bombowego "Ziemi Wielkopolskiej", a następnie - 22 września - 301 Dywizjonu Bombowego "Ziemi Pomorskiej", jednakże w jednostkach tych nie brał udziału w lotach bojowe. 2 października 1942 r. został przeniesiony do Szkoły Podchorążych Piechoty i Kawalerii Zmotoryzowanej w Auchtermuchty w Szkocji, gdzie pozostał do 18 grudnia. W efekcie ukończenia tego kursu z dniem 1 stycznia 1943 r. otrzymał promocję na stopień podporucznika.

Wkrótce potem Hajdukiewicz zgłosił się do odbycia drugiej tury lotów bojowych, w związku z czym 21 stycznia 1943 r. przydzielony został do swej dawnej jednostki, Dywizjonu "Ziemi Mazowieckiej". Ponownie latał na Wellingtonach jako pierwszy pilot. Podobnie jak wcześniej nie miał swojej stałej załogi (wówczas już tylko pięcioosobowej) i za każdym razem zmieniali się jego towarzysze broni. Drugą turę lotów ukoczył szczęśliwie w przeciągu siedmiu miesięcy. Latał kolejno na: minowanie wód koło Lorient, nad Kolonię, Wilhelmshaven, dwukrotnie Essen, Duisburg, Bochum, Kilonię, Stutgart, Mannheim, dwukrotnie na minowanie, nad Duisburg, Bochum, Essen, na minowanie, nad Düsseldorf oraz Akwizgran - łącznie 19 lotów bojowych, które zaliczono jako drugą turę bojową. 24 sierpnia 1943 r. przeniesiony został do polskiej bazy w Blackpool. Po czteromiesięcznym odpoczynku, mając duże doświadczenie w lotach na dwusilnikowcach, dostał posting do 45 Grupy Transportowej z bazą w miejscowości Dorval w Kanadzie. W grupie tej służyło wielu Polaków, na przestrzeni całej wojny ponad stu. Ich służba polegała na dostarczaniu z Ameryki Północnej do Europy bądź Afryki wyprodukowanych za oceanem samolotów. W 45 Grupie Transportowej Hajdukiewicz pozostał aż do końca 1946 r., do Europy latając trasą północną: Kanada-Grenlandia-Islandia-Szkocja (Prestwick).

Edward Hajdukiewicz zakończył służbę w Polskich Siłach Powietrznych w stopniu polskim porucznika oraz brytyjskim Flight Lieutenanta. Odznaczony został Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari (nr 9060), czterokrotnie Krzyżem Walecznych, brytyjskim Distinguished Flying Cross, a także medalami pamiątkowymi. Po wojnie zdecydował się osiedlić w Kanadzie, zamieszkał w Montrealu. Był współwłaścicielem firmy sprzedaży nieruchomości Hajdukiewicz-Edwards. W grudniu 1953 r. razem z kilkunastoma innymi lotnikami polskimi był współzałożycielem 310 Skrzydła "Wilno" podlegającego RCAF Assosiation, a zrzeszającego polskich weteranów lotnictwa II wojny światowej. W latach pięćdziesiątych oraz ponownie od 1984 r. pełnił funkcję prezesa 310 skrzydła.

Major Edward Hajdukiewicz zmarł 28 października 1998 r. w wieku 85 lat. Spoczął na cmentarzu weteranów Field of Honour w Pointe Claire w Kanadzie.

Wojciech Zmyślony

Źródła:
fotografia ze zbiorów pana Jerzego Pawlaka
materiały otrzymane dzięki uprzejmości pana Stewarta Morgana
Pawlak J., Polskie eskadry w wojnie obronnej, WKiŁ, Warszawa 1991
Cynk J. B., Polskie Siły Powietrzne w wojnie 1939-1943, AJ-Press, Gdańsk 2001
Cynk J. B., Polskie Siły Powietrzne w wojnie 1943-1945, AJ-Press, Gdańsk 2002

:: wstecz